

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Рафиниране на рапично масло и получаване на биодизел

РУМЪНИЯ - БЪЛГАРИЯ

Програма за
трансгранично
сътрудничество

Общи граници. Общи решения.

Пречистване и рафиниране на рапичното масло

- Филтруване на суровото масло;
- Обезслизяване;
- Неутрализация;
- Промиване и отделяне на суапщочка;
- Обезцветяване;
- Обезмирисяване;
- Филтруване на рафинираното масло;
- Анализ на физикохимичните показатели на крайният продукт.

Изисквания към качествата на рафинирано рапично масло – физични свойства

Показател	Мерни единици	Стойности
Плътност	g/cm ³	0,914-0,917
Рефракционен индекс	nD 40 °C	1,465-1,467
Кинематичен вискозитет (40°C)	mm ² /s	34-38
Нискотемпературен тест (15h 4 °C)	-	отговаря
Температура на изпарение	°C	220-230
Пламна температура (открит тигел)	°C	275-290
Специфична топлемкост	J/g (20 °C)	1,910-1,916
Топлопроводимост	W/m °K	0,179-0,188

Изисквания към качествата на рафинирано рапично масло – химични свойства

Показател	Мерни единици	Стойност
Триглицериди	%	91,8-99,0
Фосфолипиди	%	-
Вода	mg/g	до 0,8
Киселинно число	mg/g	0,5-1
Свободни мастни киселини	%	0,5-1,8
Неосапоняеми	%	0,5-1,2
Токофероли	ppm	700-1000
Хлорофили	ppm	5-35
Сяра	ppm	5-25

Предимства на растителните масла и животинските мазнини като алтернатива на дизеловите горива

- **Отлични смазочни качества** – това са естествени лубриканти в природата;
- **Висока калоричност** – изгарянето им е свързано с голямо количество отделена топлинна енергия;
- **Биоразградимост** – при изтичане от горивната система и разливи не замърсява околната среда;
- **Възобновяемост** – на практика неизчерпаем ресурс, тъй като е продукт от растителен или животински произход.

Пречки за директното приложение на растителни масла в дизелови ДВГ

- **Голям вискозитет** - растителните масла имат твърде голям вискозитет (на порядък по-висок от вискозитета на минералното ДГ);
- **Ниска летливост** - това определя лоши пускови и експлоатационни свойства (непълно изгаряне, нагар и повишена емисия на токсични вещества);
- **Лоши нискотемпературни свойства** - затруднява използването им през студените есенно-зимно-пролетни месеци;
- **Лоша температурна и окислителна стабилност** – склонност към образуване на лакове и нагар;
- **Завишени емисии на азотни оксиди**
- **Образуване на акролеин** при изгаряне на триацилглицеролите – силно токсично вещество

Експлоатационни характеристики на дизеловите горива

Показател	Мерни единици	Стойности	Тест-метод
Цетанов индекс		min 46	EN ISO 4264
Цетаново число		min 51	EN ISO 5165
Плътност при 15°C	kg/m ³	820-845	EN ISO 3675, EN ISO 12185
Полициклични въглеводороди	ароматни %(m/m)	max 11	EN ISO 12916
Съдържание на сяра	mg/kg	max 10	EN ISO 20846, EN ISO 20884
Пламна температура	°C	min 55	EN ISO 2719
Въглероден остатък (на 10% остатък след дестилация)	%(m/m)	max 0,3	EN ISO 10370
Съдържание на пепел	%(m/m)	max 0,01	EN ISO 6245
Съдържание на вода	mg/kg	max 200	EN ISO 12937
Общо онечиствания	mg/kg	max 24	EN ISO 12662
Корозия на медна пластина	ниво	class 1	EN ISO 2160
Стабилност на окисление	g/m ³	max 25	EN ISO 12205
Смазочност (wsd1,4) при 60 °C	µm	max 460	EN ISO 12156-1
Вискозитет при 40 °C	mm ² /s	2 – 4,5	EN ISO 3104
Дестилация до 250°C, 350°C	%(V/V)	85 - <65	EN ISO 3405
95% (V/V) дестилация	°C	max 360	
Съдържание на метилови естери на мастни киселини	%(V/V)	max 7	EN ISO 14 078
Гранична температура на филтрумост	°C	-20 до -44	ASTM D 6371
Температура на помътняване	°C	-10 до -34	ASTM D 2500

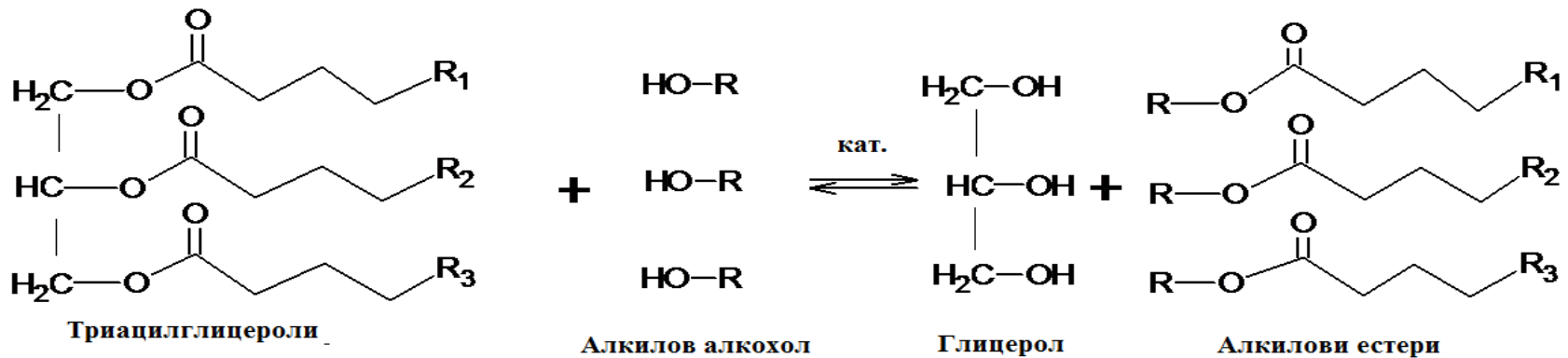

Изменения свойствата на растителните и животински мазнини с цел удовлетворяване изискванията на дизеловите ДВГ

- Смеси на растителни масла с нефтено дизелово гориво;
- Използване на микроемулсии на растителни масла с низши алкохоли (метилов, етилов, пропилов и др.);
- Термичен и каталитичен крекинг на естествени мазнини с последващо използване на получените кондензатни въглеводороди като газ, бензин и газьол;
- Замяна на многовалентния алкохол (глицерин) с низши едновалентни алкохоли (метанол, етанол, пропилов алкохол и др.) чрез преестерификация на триацилглицеролите.

Преестерификация на триацилглицероли на растителни и животински мазнини

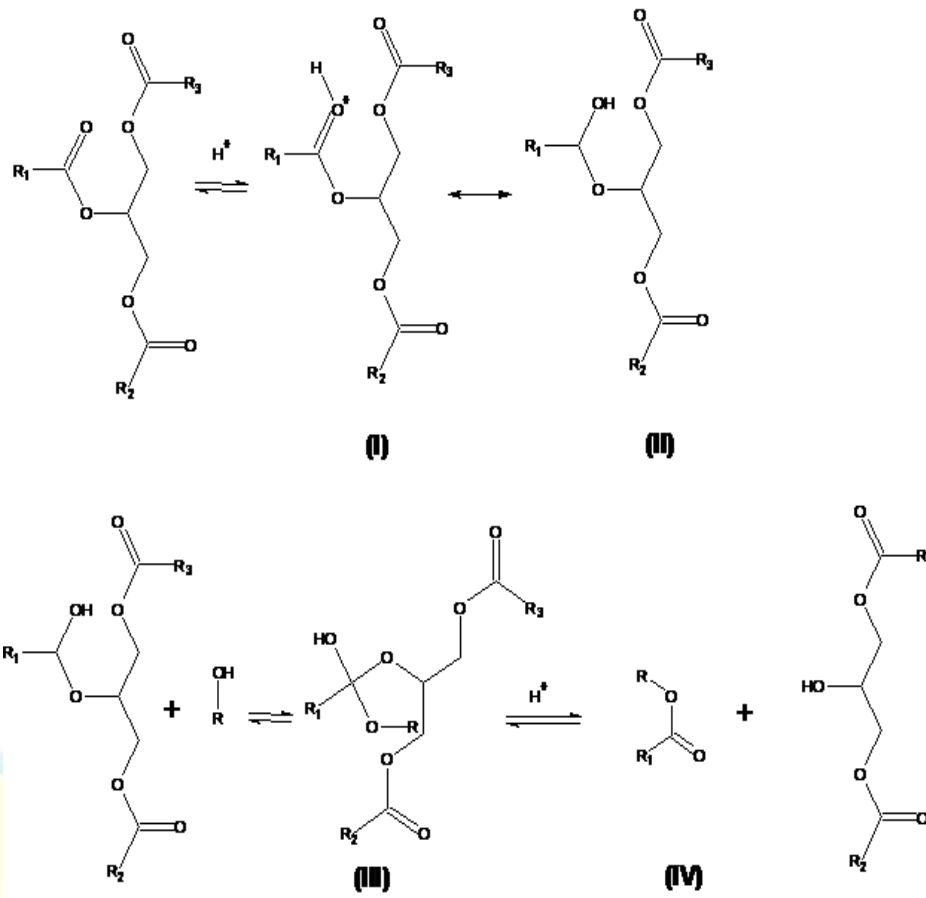

Предимства на алкиловите естери в сравнение с растителните масла:

- Редукция на вискозитета на естерите на висшите мастни киселини до стойности близки до минералното дизелово гориво;
- Повишаване на летливостта на продуктите;
- Подобряване на нискотемпературните свойства;
- Подобряване на температурната и окислителната стабилност .

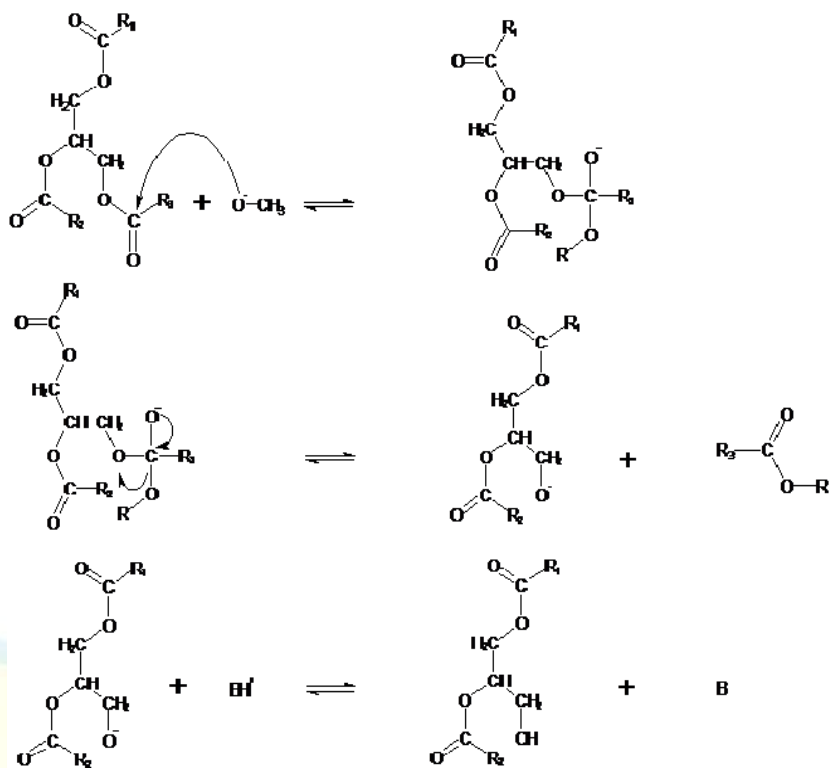
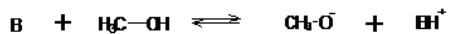
Механизъм на преестерификация с киселинен катализатор

- **Недостатъци на киселия катализатор:**
- Голям разход на алкохол
- Висока температура
- Продължително време на преестерификацията
- Повишен разход на катализатор
- Опасност от корозия
- Замърсяване на отпадните води

Механизъм на преестерификация с киселинен катализатор

(I)

Процес на преестерификация с основен катализатор

- Нисък разход на алкохол
- Ниска температура
- Кратка продължителност на преестерификацията
- Незначителен разход на катализатор
- Отсъствие на корозионно въздействие върху оборудването
- Лесна утилизация на отпадните продукти

(II)

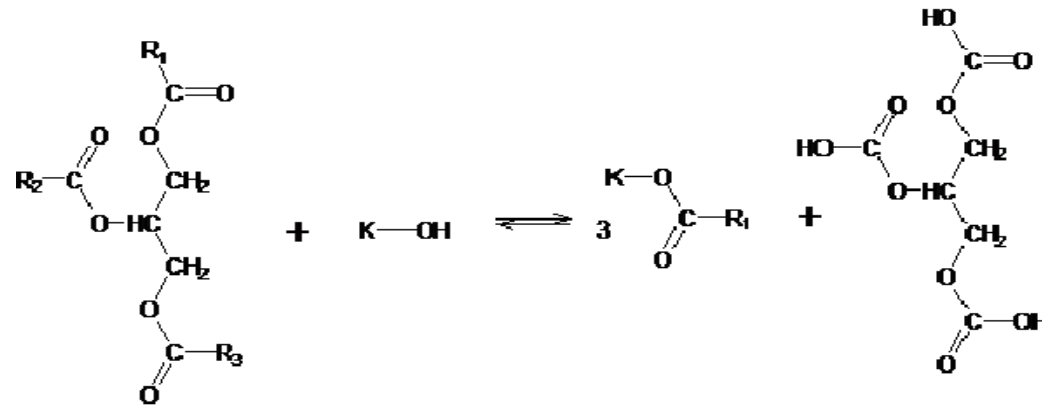
(III)

(IV)

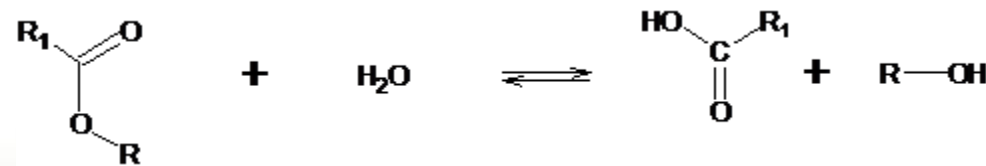

Влияние на повишено съдържание на свободни мастни киселини и влага в състава на изходните суровини върху процеса на преестерификация

Осапунване:

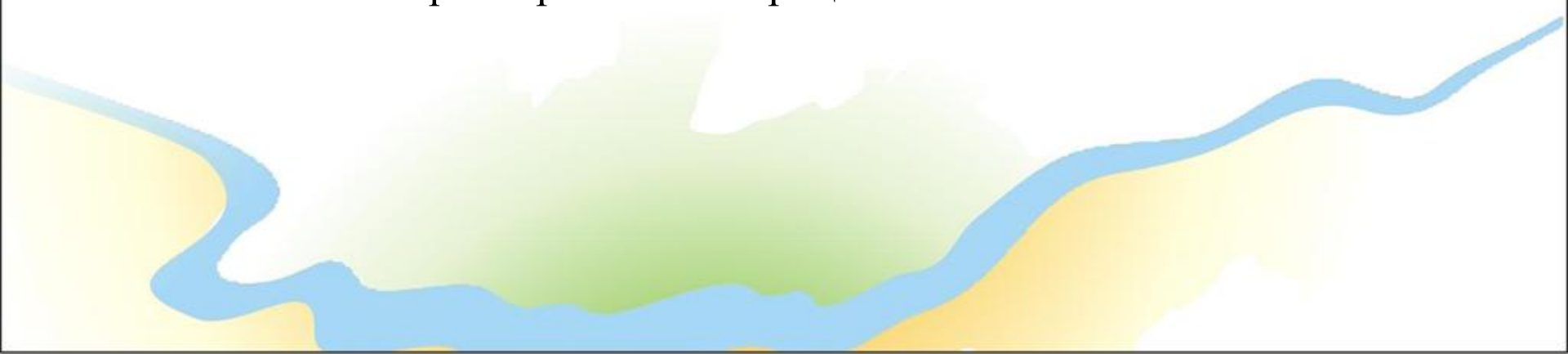
Хидролиза:

Влияние на параметрите на процеса на преестерификация върху скоростта и ефективността на преестерификацията

- Влияние на молното съотношение растително масло /алкохол
- Влияние на количеството катализатор
- Влияние на температурата
- Влияние на времетраенето на процеса

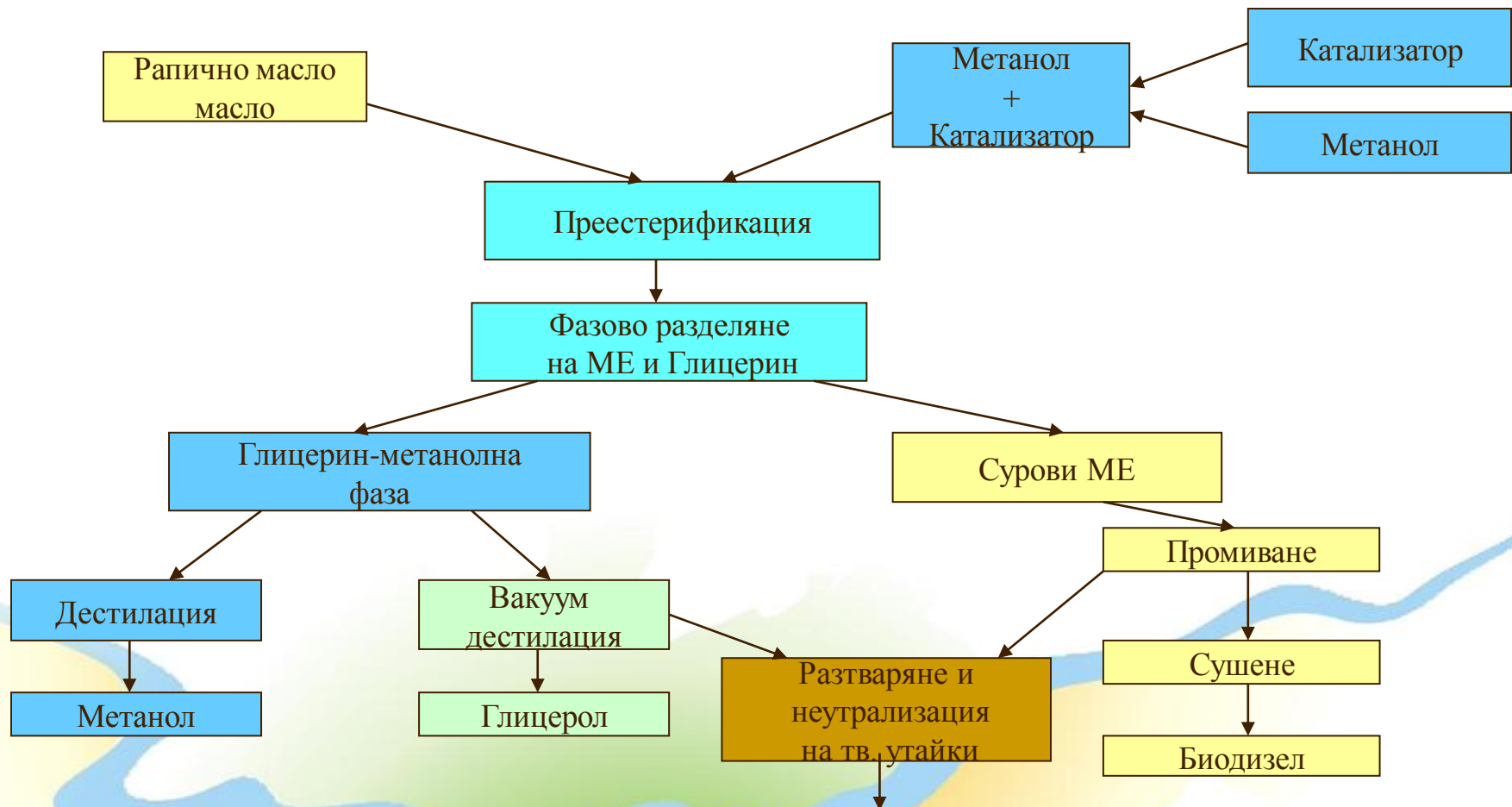

Рапичното масло като суровина за производство на биодизелово гориво

- Сортове рапица, подходящи за отглеждане в различни климатични зони и различни видове почви;
- Висока масленост на семената от рапица – дава възможност за високи добиви на масло, а от там и на биодизел;
- Наличие на технически култури – не се използва основно за хранителни цели, което дава възможност за редуциране на цената му;
- Подходящ мастно-кисел състав – оптимално съдържание на ненаситени мастни киселини, които гарантират добри ниско-температурни свойства и устойчивост на окисление

Технологична схема за получаване на метилови естери на висши мастни киселини от рапично масло

Експлоатационни характеристики на биодизеловите горива

Показател	Мерни единици	Стойности	Тест-метод
Съдържание на естер	% (m/m)	< 96,5	EN 12103
Плътност при 15°C	kg/m ³	860 - 900	EN ISO3675/ EN ISO12185
Вискозитет при 40°C	mm ² /s	3,5 – 5,0	EN ISO 3104
Пламна температура	°C	> 101	EN ISO 2719/ EN ISO3679
Съдържание на сяр	mg/kg	<10	EN ISO 20846/ EN ISO 20884
Въглероден остатък (на 10% остатъчен дестилат)	% (m/m)	<0,3	EN ISO10370
Цетаново число	-	>51	EN ISO 5165
Сулфатна пепел	% (m/m)	<0,02	ISO 3987
Съдържание на вода	mg/kg	<500	EN ISO 12937
Общо замърсяване	mg/kg	<24	EN ISO 12662
Корозия на медна пластина (3h при 50°C)	ниво	Class1	EN ISO 2160
Стабилност на окисление при 110°C	часове	>6	pr EN ISO 15751/ EN 14112
Киселинно число	mgKOH/g	<0,5	EN 14104
Йодно число	-	<120	EN 14111
Метилов естер на линоленова киселина	% (m/m)	<12	EN 14103
Полиненаситени метилови естери (> от 4 двойни връзки)	% (m/m)	<1	EN 14103
Съдържание на метанол	% (m/m)	<0,2	EN 14110I
Съдържание на моноглицериди	% (m/m)	<0,8	EN 14105
Съдържание на диглицериди	% (m/m)	<0,2	EN 14105
Съдържание на триглицериди	% (m/m)	<0,2	EN 14105
Свободен глицерин	% (m/m)	<0,02	EN 14105/ EN 14106
Общ глицерин	% (m/m)	<0,25	EN 14105
Метали от I група (Na+K)	mg/kg	<5	EN 14108/ EN 14109/ EN 14538

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Благодарим Ви за вниманието!

www.cbcrromaniabulgaria.eu

Инвестираме във вашето бъдеще!

Програмата за Трансгранично Сътрудничество Румъния-България 2007-2013 е съфинансирана от Европейския Съюз чрез Европейският Фонд за Регионално Развитие